

РЕЦЕНЗІЯ

НА ПІДРУЧНИК Ю. І. ФЕЩЕНКА, І. Г. ІЛЬНИЦЬКОГО, В. М. МЕЛЬНИКА, В. П. МЕЛЬНИКА, О. В. ПАНАСЮКА «ПУЛЬМОНОЛОГІЯ ТА ФТИЗИАТРІЯ». — Київ, Львів: Атлас, 2009. — 1336 с. — 261 рис. — 147 табл.

Поява підручника «Ппульмонологія та фтизіатрія» українською мовою зумовлена необхідністю ознайомити вітчизняних студентів-медиків з основами захворювань органів дихання та туберкульозу, новими досягненнями в їх діагностиці та лікуванні, а також введенням в обіг Міжнародної та Національної класифікації хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я. Із 2006 року в Україні вперше офіційно згідно з новим навчальним планом було введено підготовку лікарів-інтернів за фахом «Ппульмонологія та фтизіатрія», тому також є актуальним створення сучасного україномовного підручника не тільки для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації, але й для лікарів-інтернів та лікарів за фаховим спрямуванням «Ппульмонологія та фтизіатрія».

Колектив авторів, маючи значний досвід клінічної, викладацької, наукової та методичної роботи, підготував за останні роки рукопис і видав у 2009 році підручник, який відповідає вимогам викладання пульмонології та фтизіатрії в медичних закладах освіти України.

Підручник на 1336 сторінках друкованого тексту складається з двох томів.

Перший том поділяється на загальну частину і дві спеціальні частини.

Загальна (перша) частина у свою чергу включає 5 розділів: Історія пульмонології та фтизіатрії; Анатомічні та фізіологічні особливості дихальної та інших систем; Туберкульоз (етіологія, патогенез, імунологія, патологічна анатомія і патоморфоз); Легеневі інфекції (етіологія, імунологія); Епідеміологічні показники захворювань органів дихання та туберкульозу; Виявлення і діагностика туберкульозу і нетуберкульозних захворювань респіраторної системи. В останньому розділі у другому підрозділі «Цифрове моделювання туберкульозу різної локалізації» подано матеріал в обсязі, необхідному для розуміння множинних варіантів кожної окремої клінічної форми туберкульозу легень і його позалегенової локалізації. Тим самим зроблений крок до переходу побудови діагнозу у вигляді цифрової моделі, що є цілком логічним відтворенням розмаїття варіантів перебігу клінічної форми туберкульозу будь-якої локалізації та формулювання клінічного діагнозу у конкретного пацієнта. Отже, цифрове моделювання клінічних форм туберкульозу може започаткувати новий напрям у клінічній медицині.

Дві спеціальні частини першого тому включають клінічну пульмонологію (друга частина) і клінічну фтизіатрію (третя частина), в кожній з яких є по 10 розділів. Вони містять виклад науково-теоретичних систематизованих положень та чітко сформульованих висновків, алгоритмів, закономірностей і стандартів, які написані на високому науково-методичному рівні, що відповідає сучасним типовим навчальним програмам і планам названих дисциплін, розрахованих для студентів та лікарів. Певну

увагу приділено таким новим нозологічним формам, як ко-інфекція туберкульоз/ВІЛ, мікобактеріоз, псевдотуберкульоз, інтерстиціальні хвороби легень, пневмонії у осіб з імунодефіцитом та інші.

Високої оцінки заслуговують універсальні алгоритми виявлення і критерії діагностики туберкульозу будь-якої локалізації та пневмонії, в тому числі пневмоцистної пневмонії при імунодефіцитних станах, за допомогою яких підвищується ефективність своєчасної діагностики і покращуються результати лікування.

Другий том доповнює перший, оскільки включає прикладну пульмонологію та фтизіатрію, у яких у свою чергу в 11 окремих розділах йдеться про переважно самостійне набуття поглиблених знань і практичних навичок з найважливіших методів діагностики, лікування, профілактики захворювань органів дихання і туберкульозу, а також у 5 додатках наведені Національні нормативно-правові документи щодо стандартів діагностики і лікування туберкульозу й основних респіраторних захворювань, які прийняті за останні 5 років.

У матеріалах підручника розміщено 147 таблиць та 261 рисунок, які забезпечують наочність та сприяють ґрунтовному засвоєнню основ пульмонології та фтизіатрії.

Суттєвих зауважень щодо змісту підручника та його оформлення немає. Виявлені лише деякі стилістичні та орфографічні помилки.

Висновок

Підручник «Ппульмонологія та фтизіатрія» у 2-х томах (за редакцією Ю. І. Фещенко та співавт.), що вийшов у світ 2009 року на 1336 сторінках і містить основні сучасні відомості про хвороби органів дихання та туберкульоз, включаючи їх епідеміологію, етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування та профілактику, заслуговує стати базовим підручником із названих дисциплін для студентів вищих навчальних медичних закладів III–IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів за фаховим спрямуванням «Ппульмонологія та фтизіатрія», а також спеціалістів з патології органів дихання та туберкульозу (пульмонологів, фтизіатрів, рентгенологів, інфекціоністів), фахівців первинної лікарської ланки (терапевтів, педіатрів, сімейних лікарів) та лікарів поліклінічно-амбулаторних підрозділів. Безумовно підручник «Ппульмонологія та фтизіатрія» за своїм змістом і обсягом матеріалу, а також значенням для охорони здоров'я населення може претендувати на висування на Державну премію України.

*Завідувачка кафедри фтизіатрії та пульмонології
Харківського національного медичного
університету МОЗ України,
доктор медичних наук, професор
С. І. Зайцева*